

que haurien d'ésser tots i cada un dels establiments de preparació, elaboració i venda de substàncies alimentícies, etc. etc., no creiem, repetim, que un estudi d'aquesta naturalesa pugui ésser un marc escaient, bell i adequat per a encerclar-hi dignament tot el panorama retrospectiu de l'espiritualitat de Torelló: el braó dels nostres centenars del començ del segle XVII; les gestes glorioses dels valerosos torellonencs que participaren en l'alçament de Catalunya de 1640; el comportament heroic i decidit de la nostra gent en la guerra de successió contra els *botiflers* d'En Felip V; i la no menys heroica dels nostres cantoners en la guerra de l'Independència, i altres fets d'armes que auriolaren tota una legió de valerosos patricis en llur vida d'ahir com en llur remembrança d'avui. Fòra, certament, un barreig inapropi i, àdhuc, reprobable.

Ll. T. S.

EL SEGON FILL

Als meus germans Josep i
Maria del Carme, davant
l'adveniment d'un nou fill.

Era la mare una dona de casa,
bona, feinerà, senzilla i de cor.
El pare era caliu de la brasa
amb que escalfava la llar i l'amor.
I era la filla una nina de cera,
un angelet, morenenca i ull viu.
I a aquella llar és tot l'any primavera
i no s'hi atura l'hivern ni l'estiu.
La criatura quatre anys fa cobria
tota la festa que dú el primer fill,
i si allavors el seu rostre lluïa
ara transpua de gràcia i de brill.
Més, han deixat les anyades en terra
i el rebrot tendre ja es va espigolant,
i ara que es torna a collir la cirera
prou que la casa hi cabrà un altre infant.
I un bell matí la mestressa s'acosta,
diu al marit que l'espera joiós:
"Encara dura el caliu i la brosta
que vas encendre per nosaltres dos.
I si la filla, que és nostra princesa,
ja té quatre anys i és crescuda i gentil,
bé hi escaurà una altra pell mig encesa

que pot venir amb les roses d'Abril..."
I el pare riu i no entén la música;
canta la mare i la filla ja ha dit,
"Vull qu'em compreu una nina bonica,
un germanet de debó i ben petit,
que jo sóc gran i ell serà la joguina,
i li diré: ¿Veus? Ja et faig el bressol,
i com que jo ara jugo amb la nina
el germanet no estarà mai tan sol."

**

I aquella mare, qu'és dona de casa,
bona, feinerà, senzilla i de cor,
té al seu marit que no colga la brasa
de la llar tendre, dels fills i l'amor,
I ara que creix la filleta de cera
i té quatre anys i és morena i gentil,
van esperant la pell blanca i encesa
d'un altre fill, amb les roses d'Abril.

Jaume ARAU i GATUELLAS

DELS LLIBRES

INFANTS I FRUITES

per Salvador Perarnau

El gran poeta que és Salvador Perarnau transpua en totes les pàgines de «INFANTS I FRUITES.» I és que, Salvador Perarnau, inclús quan escriu en prosa esdevé poeta. Els mots, les imatges, la cadència de la seva prosa, esdeven, sense ni ell volguer-ho ni potser sospitar-ho, pura poesia. L'ànima de poeta que hi ha en Salvador Perarnau el delatarà — en el bon sentit del mot — sempre, faci el que faci.

El mèrit més gran de «INFANTS I FRUITES» és, per nosaltres, el de fer ascendir un assumpte vulgar, i gastat si voleu, a la categoria de cosa important i, més que important, deliciosa. Es aixó el que dóna el tant per cent més crescut d'èxit al darrer llibre d'En Perarnau. «EN JAN PETIT I LES NESPRES,» excel·lent d'imatgeria i de prosa de bon gust, ens testifiquen ço que acabem d'assenyalar.

«INFANTS I FRUITES» és un llibre que el nostres infants, tot educant-s'hi, hi trobaran totes les gràcies i tots els sabors, car està fet a mesura de llur paladar i de llurs ambicions. Perarnau ha sabut trobar, en aquest sentit, el punt just, cosa

no gaire fàcil d'aconseguir en aquesta mena d'obres.

Salvador Perarnau, amb «CUQUES DE LLUM» i «INFANTS I FRUITES» ens sembla que ha ben trobat el camí per a fer-se un nom fortament cotitzable.

Unes apropiades il·lustracions de Jack Benson acompanyen bellament el llibre.

HISTORIA NACIONAL DE CATALUNYA

per Antoni Rovira i Virgili

Hem rebut el quint volum, tan esperat, de la «HISTÒRIA NACIONAL DE CATALUNYA.» Quasi tot el volum està destinat a l'estudi de la Catalunya Imperial. És sobrer el dir si ha d'ésser interessant l'estudi de l'època i de les figures de Pere II, de Pere III, de Martí l'Humà etc. La presentació del volum, com tots els anteriors, és acuradíssima.

No cal dir quin goig i quina satisfacció ens ha proporcionat l'aparició del nou volum d'aquesta obra que és un orgull per a Catalunya i que tan alt posa el nom del seu autor N'Antoni Rovira i Virgili.

AGUSTÍ VERGÉS

Un exemple a imitar

Fa un cinc anys que em trobava en una vila molt important de la nostra terra, on el Carnaval, podriem dir, era una de les festes més extraordinàries que s'hi celebraven. Hi havia ben poques persones dintre la vila, que durant els tres dies de Carnaval, deixessin d'acudir als saraus que tenien lloc a l'espaiosa sala del Casino. Aquells dies, no hi mancava ningú; dintre la sala haurieu vist una lluita de boles de neu i confetti, en la qual hi prenien part totes les classes socials de la vila: al costat del Banquer hom hi veia el Cansalader i el Manobre, i per l'altre bàndol, hi havia el Metge acompanyat del Fondista, el Confiter, el Paleta i l'Enterramorts.

Les ampolles de xampany espategaven continuament, i la daurada espuma escampava l'alegria de tal manera que hom al entrar hauria dit que allà dintre no existia la distinció de classes. El Banquer dansava amb la Bugadera, el Manobre amb la Senyora del Metge,... en fi, tot era una barreja difícil de destriar.

De tant en tant haurieu vist una parella que s'escapolia del mig de la multitud per a cercar un reconet per poder gaudir uns moments de quietud, per dir-se quatre parauletes amoroses a cau d'orella.

I, entre tant el confetti i les boles de neu anaven d'un palco a l'altre, catifant la sala de tal manera que es feia ben difícil donar-hi un pas. Tothom, qui més qui menys, lluïa trajos llampants i grotescos, apropiats per aquestes diades. Darre-ra les estrafetes carotes hom hi endevinava l'en-carament de la bona societat vilatana. Els diners eran llençats a mans plenes, en mig de la disbauxa més desenfrenada!

Uns amics, proveïts dels corresponents *Dóminos*, em vingueren a cercar, perquè acudís amb ells a un d'aquests saraus, augurant-me una nit deliciosa plena de sorpreses agradables i en la qual em cansaria de disfrutar.

Seduït per les bones paraules dels meus amics i amb ganes de divertir-me, sortirem al carrer amb direcció al Casino. Feia un fred que pelava! Tots els transeünts que trobavem al nostre pas eren objecte de les nostres bromades, que quedaven en l'impunitat gràcies al nostre disfràs.

La nostra alegria, però, no fou gaire duradera! A l'entrar a l'ample vestibul del Casino, un honorable Senyor de la vila ens allargà un paperet en la qual hi havia, poc més o menys, aquesta inscripció: "Germà, pensa un moment amb els pobres de la vila! Demà potser no menjaran! Una petita almoïna per a ells!"

Aquell bon senyor, per tota companyia, tenia a un ceget i una velleta que, pels diversos forats de les robes que portaven, deixaven veure la seva carn macada pel fred!

En un moment passà per la nostra imaginació aquella còrrua de mendicants que cada divendres anaven de porta en porta pidolant una almoïna. I sentírem una gran veneració per aquell home humanitari, que havia rebutjat els plaers d'aquella nit, posant-se al costat d'aquella pobra gent, amb l'intenció de que amb la seva presència les almoïnes serien més abundoses i considerables.

Torelló, aparentment, no té pobres. Però, dintre la realitat, són moltes les cases que passen misèria! Demaneu-ho sinó, als administradors de la "Beneficència", la qual d'un quant temps en aquesta part, mancada de recursos, està fent in-